

LAPIN LIITTO

Vastaus

19.10.2026

288/07.01.04/2026

Kemijärven kaupunginhallitus

kirjaamo@kemijarvi.fi

Viite: Kemijärven kaupungin tiedustelu 16.9.2026

Vastaus Kemijärven kaupungille Itä-Lapin saavutettavuuden edunvalvonnasta

Maakunnan liiton edunajamistyötyö perustuu Lapin liiton perussopimukseen, johon on määritelty Lapin liiton tehtävät. Ns. vapaaehtoisena tehtävänä Lapin kunnat ovat määritelleet maakunnalle maakunnan ja kuntien yhteisten etujen ajamisen yhteistyössä kuntien ja muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Edunajamisen tavoitteena on edistää maakunnan asukkaiden hyvinvointia, kuntien ja yritysten elinvoimaa, kilpailukykyä sekä toimintaedellytyksiä. Edunajamisen teemat nousevat Lappi-sopimuksesta (maakuntaohjelma), liikennejärjestelmäsuunnitelmasta sekä maakuntavaltuuston tai maakuntahallituksen hyväksymistä muista strategioista.

Edunajamissuunnitelmaan nimettävät kohteet ovat konkreettisia liiton tehtävien teemoista johdettuja. Edunajaminen perustuu maakuntahallituksen hyväksymään ja kahdeksi vuodeksi tehtävään, lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelmaan. Viimeisin Lapin liiton edunajamissuunnitelma 2026–2027 on hyväksytty maakuntahallituksessa 19.3.2026 §26. Hyväksytty edunajamissuunnitelma painottui kevään kehysriiheen ja tulevan hallitusohjelman sisältöihin vaikuttamiseen sekä erityisesti pohjoisen ohjelman sisältöjen edistämiseen ja toimeenpanoon myös tulevaa hallitusohjelmaa silmällä pitäen. Edunajamissuunnitelman toteutumista tarkastellaan vuosittain ja samassa yhteydessä tehdään mahdolliset päivitykset.

Kemijärven ja Itä-Lapin näkökulmasta edunajamissuunnitelmaan on kirjattu Lapin logistisen kilpailukyvyn kannalta tarkemmin seuraavat tavoitteet: valtatie 5 (Kemijärvi-Sodankylä) saaminen osaksi TEN-T kattavaa verkkoa, kantatie 82 perusparannus, Kemijärvi-Salla rautatieyhteyden liikennekäyttönoton suunnittelun ja perusparauksen edistäminen ja eurooppalaisen raideleveyden suunnittelun ja edelleen toteutuksen jatkaminen Kemin Ajoksen satamasta Rovaniemen kautta Kemijärvelle.

Lapin liitto toteuttaa Itä-Lapin saavutettavuuden edistämiseksi esimerkiksi seuraavia edunajamistoimia:

- Vaikuttaminen valtion liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) valmisteluun siten, että Itä-Lapin saavutettavuus, huoltovarmuus, turvallisuus ja elinkeinoelämän tarpeet huomioitaisiin nykyistä vahvemmin investointien priorisoinnissa.
- Pyrkii systemaattisesti nostamaan Itä-Lapin liikenne- ja saavutettavuustarpeet esille liikenne- ja viestintäministeriön, Väyläviraston, valtiovarainministeriön sekä alueen kansanedustajien kanssa käytävissä edunajamiskeskusteluissa.
- Vaikuttaa siihen, että tulevaisuuden raideliikenteen kehittämisselvityksissä tarkastellaan koko Lapin rataverkkoa ja saavutettavuutta kokonaisuutena, mukaan lukien Kemijärven ratayhteyden kehittäminen, Patokankaan terminaalialueen mahdollisuudet sekä Sallan suunnan yhteystarpeet.

- Edistää Lappi-sopimuksen mukaisten Tunturiradan ja eurooppalaisen raideleveyden vaikutusten arviointia siten, että niiden aluetaloudelliset, turvallisuuspoliittiset ja huoltovarmuusvaikutukset myös Itä-Lapin näkökulmasta selvitetään.
- Vaikuttaa EU:n liikenneverkkojen (TEN-T) sekä puolustuksen ja sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusinstrumenttien hyödyntämiseen Lapin liikennekäytävien kehittämisessä.

Lapin liitossa on vireillä Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tarkastella ja vahvistaa oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä koskien Lapin liikennejärjestelmää. Tieyhteysien osalta vaihemaakuntakaavassa tarkastellaan mm. tienparannuksia vaativat tieosuudet, uudet tieyhteystarpeet sekä tieluokan nostot. Kaavan tavoitteiksi on asetettu myös edistää rinnakkaisraidetta eurooppalaisella raideleveydellä. Lapin liitto on käynnistänyt oman vaihemaakuntakaavaa tukevan selvityksen, joka ulottuu käytössä olevalle rataverkolle ja siten myös Kemijärven Patokankaalle saakka. Lisäksi vaihemaakuntakaavassa on tarkoitus tutkia ja ratkaista Tunturiradan yhteyden jatkamista voimassa olevien Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 ja Rovaniemen ja Itä-Lapin maakaavassa osoitetun Kemijärvi-Sodankylä yhteyden lisäksi yhteys Sodankylästä-Kolariin.

Vaihemaakuntakaavan luonnos on tarkoitus tehdä loppuvuoden 2026 aikana, jolloin kaavaluonnos sekä siihen liittyvä valmisteluaineisto olisi mahdollista asettaa julkisesti nähtäville alkuvuoden 2027 aikana. Vaihemaakuntakaavan valmistelussa hyödynnetään kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuja palautteita sekä aloitusvaiheessa tehdyn seutukierroksen kautta saatuja kuntien tavoitteita sekä muissa viranomais- ja sidosryhmäneuvotteluissa esille tulleita tavoitteita ja lähtökohtia.

Maakuntahallitus hyväksyi 9.9.2026 § 104 Lapin liiton hallitusohjelmataavoitteet, joissa on myös korostettu tarve vahvistaa Lapin logistista kilpailukykyä ja huoltovarmuutta kehittämällä tie-, rata-, satama- ja lentoliikenneinfrastruktuuria. Erityisinä painopisteinä ovat eurooppalaisen raideleveyden edistäminen, Tunturiradan toteuttaminen, tieverkon palvelutason parantaminen sekä Lapin satamien ja lentoasemien kehittäminen osana kansallisia ja kansainvälisiä kuljetus- ja huoltovarmuusverkostoja.

Yhteenvedona Kemijärven kaupungin tiedusteluun voidaan todeta, että Lapin liiton edunvalvonta perustuu maakuntahallituksen hyväksymiin linjauksiin edunvalvonnan tavoitteista ja Kemijärven sekä koko Itä-Lapin liikenneverkon kehittäminen ja parantaminen tukee koko Lapin logistista kilpailukykyä ja Lapin liitto jatkaa edunvalvonnassa näiden tavoitteiden edistämistä. Lapin liitto jakaa Kemijärven kaupungin näkemyksen siitä, että koko Lapin liikennejärjestelmää tulee tarkastella strategisena kokonaisuutena. Muuttuneessa turvallisuusympäristössä Itä-Lapin saavutettavuus ei ole ainoastaan aluekehittämiskysymys, vaan myös huoltovarmuuteen, kokonaisturvallisuuteen ja Suomen pohjoisten alueiden kilpailukykyyn liittyvä valtakunnallinen kysymys.

LAPIN LIITTO